

Gud og pagten

Ugens vers

"På grund af alt dette indgår vi skriftligt en overenskomst. Den forseglede skrivelse var underskrevet af vores stormænd, levitter og præster ... Vi vil ikke svigte vor Guds hus" (Neh 10,1.40).

Introduktion

Hvad mener Bibelen, når den taler om pagten? Den nemme forklaring på denne type bibelske pagt er, at det er den lovmæssige oprettelse af et forhold mellem Gud og hans folk. Gud siger: "I er mit folk og jeg er jeres Gud." Ud over dette kan vi finde skriftlige pagter blandt andre folk i oldtidens verden. De var ofte mellem ledere og de vasaler, der var dem underlagt.

Disse pagter blev oprettet, fordi de var gavnlige for begge parter. Lederen ville sørge for folket, og folket ville betale skat. Men pagten med Gud var anderledes. Gud fik egentlig ikke noget ud af den; men alligevel lovede han at overholde den, selv når folket ikke gjorde det. De velsignelser og forbandelser, som var knyttet til pagten, gjorde det muligt for israelitterne at blive klar over, at når det begyndte at gå dårligt for dem, skyldtes det, at de havde brudt pagten.

I denne uge skal vi studere den pagt med Gud, som israelitterne fornyede i Neh 10. Vi skal også mere generelt drøfte historien omkring pagterne i Bibelen og deres betydning.

Ugens tekster

- Neh 10,1-30
- 1 Mos 4,8-19
- Hebr 13,20
- Jos 24
- Neh 10,31-40;
- Hebr 8,1-7

Tanken med pagten

Neh 9,36-10,30

Hvem opretter denne pagt, og hvorfor gør de det?

Selv om det kun var lederne, der underskrev dokumentet, siger teksten tydeligt, at "resten af folket ... gik ind under forbandelseseiden om at følge Guds lov" (Neh 10,28-29). Hvad var der ved pagten, der fik alle til at ønske at indgå en aftale med Gud? For at finde svaret bliver vi nødt til at gå helt tilbage til begyndelsen og forstå den bibelske opfattelse af begrebet pagt.

Pagten var vigtig; for den var en del af Guds historie om hans forhold til den faldne menneskehed. Den viste Guds længsel efter et personligt forhold til mennesker. Det gav også mennesker mulighed for at udtrykke deres ønske om at være overgivet til Gud.

Bibelens skabelseshistorie i Første Mosebog 1 og 2 fortæller ikke kun om skabelsen af de første mennesker, men også om deres forhold til Gud og til hinanden. Men synden kom ind i verden og ødelagde alle disse forhold. Synd er skabelsens modsætning og fører til ødelæggelse og død.

Adams slægtstavle ender med at deles, idet Kain vælger det onde (1 Mos 4,8-19) og Set vælger Gud (1 Mos 5,3-24). Kains slægt kulminerer med Lemek (1 Mos 4,17-19), som i det syvende slægtled efter Adam indførte flerkoneri. Vold og hævn på Kains side står i modsætning til trofastheden i Sets slægt. I Sets slægtstavle er den syvende Enok, som i modsætning til Lemek "vandrede med Gud" (1 Mos 5,24) og blev taget op til himlen.

Desværre gik verden mere ind for ondskab end for Gud, og der kom et tidspunkt, hvor antallet af de trofaste var meget lille. Snart ville der måske ikke være flere tilbage, hvorigennem Gud kunne opfylde sit løfte om at sende det lovede afkom for at frelse menneskene. På det tidspunkt greb Gud ind med syndfloden. Men syndfloden stod også i modsætning til skabelsen; den betød en ødelæggelse af liv. Gud ødelagde dog kun det, som menneskene allerede havde ødelagt (1 Mos 6,11-13).

Til at
tænke over

Har du selv personligt oplevet, at syndens ødelæggende kraft er virkelig? Hvilken kraft kan som den eneste modstå synden? Hvordan tilegner vi os denne kraft?

Pagter ned igennem historien

Efter syndfloden begyndte Gud forfra; denne gang med Noa og de mennesker, der kom efter ham. Også med dem ønskede Gud et personligt forhold, og centralt i dette forhold var tanken om en pagt. Bibelen nævner syv væsentlige pagter, som Gud indgik med mennesker:

1. pagt Adam (1 Mos 1-3)
2. pagt Noa (1 Mos 6-9)
3. pagt Abraham (1 Mos 12-1-3)
4. pagt Moses og Israels folk (kendt som pagten på Sinaj eller den mosaiske pagt; 2 Mos 19-24)
5. pagt Pinehas (4 Mos 25,10-13)
6. pagt David (2 Sam 7,5-16)
7. pagt Den nye pagt (Jer 31,31-34)

Læs teksterne herunder. Hvad menes der med "den evige pagt"?

· 1 Mos 9,16 · 1 Mos 17,7 · Es 55,3 · Hebr 13,20

Bibelen bruger udtrykket "evig pagt" 16 gange. Tretten gange bruges udtrykket specifikt om pagten med Abraham, med Israel på Sinaj, og med David. Selv om alle de pagter, der nævnes ovenover, var enestående, havde de alle noget af "den evige pagt" i sig. Ligesom det evige evangelium første gang nævnes i 1 Mos 3,15 og derefter bliver mere og mere åbenbaret ned igennem Bibelen, gælder det for den evige pagt. Hver ny pagt har til hensigt at forklare og uddybe vores forståelse af kærlighedens evige pagt, som åbenbares allertydligst i frelsesplanen. Den gamle og den nye pagt, som de ofte kaldes, indeholder de samme komponenter.

1. **Helligelse:** "Jeg lægger min lov i deres indre og skriver den i deres hjerte" (Jer 31,33; sml. med Hebr 8,10).
2. **Forsoning:** "Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk" (Jer 31,33; Hebr 8,10).
3. **Mission:** "Ingen skal længere belære sin landsmand og sin broder og sige: 'Kend Herren!' For alle kender mig, fra den mindste til den største" (Jer 31,34; Hebr 8,11).
4. **Retfærdiggørelse:** "Jeg tilgiver deres skyld og husker ikke længere på deres synd" (Jer 31,34; Hebr 8,12).

Pagternes opbygning

Bibelforskere er enige om, at bibelske pagter har en typisk opbygning. Dette kan man også se i pagter, der blev indgået blandt oldtidens hittitter. Gud kommunikerede med folket på en måde, som de i deres kultur havde særlige forudsætninger for at forstå.

De pagter, der blev oprettet på det gamle Israels tid, indeholdt følgende elementer: indledning (hvem Gud er), historisk baggrund (tidligere forhold defineres); betingelser eller love; velsignelser og forbandelser; vidner; særlige forhold eller tegn på pagten. Det bør derfor ikke være nogen overraskelse, at Gud benyttede noget lignende i sin kommunikation med sit folk dengang. Han benyttede det, de kendte til.

Hele 5 Mosebog er for eksempel skrevet som en pagt; for Moses indbyder Guds folk til at indgå i et nyt pagtsforhold med deres Gud. Den udtrykker pagten på følgende måder: (1) Indledning (5 Mos 1,1-5); (2) historisk baggrund (5 Mos 1,6-4,43); (3) betingelser eller love (5 Mos 4,44-26,19); (4) velsignelser og forbandelser (5 Mos 27-30); (5) vidner (5 Mos 30,19); og til sidst særlige forhold eller bestemmelser (5 Mos 31,9-13).

Jos 24

Hvordan finder vi den samme pagtsopbygning i dette kapitel?

Det samme er tilfældet med fornyelsen af pagten under Josva. Først er der en indledning, hvor Gud præsenterer sig som "Herren, Israels Gud" (Jos 24,2). Dernæst følger en lang historisk beskrivelse, hvor Josva minder folket om, hvad Gud har gjort for dem i fortiden (Jos 24,3-13). Efter denne historiske baggrund specificeres betingelser eller love (Jos 24,14-15. 23), velsignelser og forbandelser omtales (Jos 24,19-20), vidner nævnes (Jos 24,22.27) og særlige tegn på pagten omtales (Jos 24,25-26). I dette tilfælde blev denne grundlæggende type på en pagt brugt for at kommunikere med Israel og vise dem, ikke kun Guds ledelse i deres fortid, men også, hvad der blev krævet af dem for at overholde deres del af pagten.

Til at
tænke over

Læs Jos 24,15. Hvilket princip ser vi her, som vi selv kan benytte i dag?

Løfter

Neh 10,31-40

Hvilke fire ting lovede israelitterne at gøre som en del af den fornyede pagt?

Folket lovede følgende:

1. Ingen blandede ægteskaber (intet ægteskab med en person, som kunne lede en til afgudsdyrkelse).
2. Ægte sabbatsfejring (ingen distraktioner gennem handel).
3. Eftergivelse af gæld og fejring af sabbatsåret for at hjælpe de fattige og give dem frihed.
4. Økonomisk støtte til templet, dets tjenester og personale ved at bringe førstegrøde, de førstefødte og tiende, og dermed sikre, at sand gudstjeneste kunne blive ved.

De tre første løfter havde at gøre med forholdet til andre (ægteskab og eftergivelse af gæld) og til Gud (sabbatten). Det sidste løfte (Neh 10,33-40) handlede om tempelanordningerne.

Det var forsamlingens hensigt at vise, at de gik ind for pagten og derfor ville iværksætte praktiske forordninger, som kunne opbygge deres forhold til Gud og til andre. Selv om de ikke altid overholdt pagten fuldkomment, forstod de, at rigtige vaner og skikke ville have indflydelse på fremtiden. Hvis Israel som nation skulle gå den rette vej, var de nødt til at indføre skikke og vaner, som ville hjælpe dem til at nå målet. Hvis de ønskede at have et nært forhold til Gud, var det at gøre sabbatten betydningsfuld og vedligeholde templet og dets tjeneste skridt i den rigtige retning.

Desværre overholdt de ikke deres løfter særlig godt. Det ser vi i de sidste kapitler i Nehemias' Bog. Men selv om ikke alle holdt deres løfter, gjorde nogle eller mange af dem det. Med Guds hjælp og ved at fokusere på ham kan vi udvikle de rette vaner og holde os på den rette vej.

Til at tænke over

"Gennem den rette brug af viljen kan der foretages en fuldstændig ændring af dit liv. Ved at give din vilje til Kristus forener du dig med den magt, som står over alle magter og myndigheder. Du vil få styrke fra oven til at holde dig på sikker kurs, og på denne måde vil du gennem stadig overgivelse til Gud være i stand til at leve det nye liv, troens liv." (Ellen White, *Steps to Christ*, p. 47).

Templet

Neh 10,33-40

Se på teksten igen. Hvorfor var tjenesterne i templet så vigtige for israelitterne, sådan som det fremgår af udtalelsen: "Vi vil ikke svigte vor Guds hus". Hvorfor var templet så vigtigt for deres tro som et hele? Se også Hebr 8,1-7.

Israelitterne lovede at tage vare på templet. Selv om de var en lille gruppe, som økonomisk var undertrykket af kongerne, besluttede de, at det var nødvendigt at give af det lidt, de havde, så templet kunne blomstre og ikke kun lige overleve. De valgte derfor at give en tredjedel sekel om året til tjenesten i templet i stedet for kun, når der foregik en folketælling, som loven påbød. Folket så behovet for at gå længere end det, der var krævet. Derudover blev de enige om at kaste lod mellem forskellige familier om, hvem der skulle sørge for brændet til alteret. De indså, at uden organisation ville tjenesterne gradvist ophøre.

Førstegrøden, de førstefødte, tiende og gaver var sider ved templetjenesten, som sørgede for præsternes og levitternes tjeneste. En tiendedel af alt skulle gå til levitterne. De førstefødte blev frikøbt med penge, som blev lagt til det, som levitterne modtog. Men en tiendedel af levitternes tiende gik til præsterne.

Templet tjente som Israels folks pulsslag. Det stod så centralt i deres tro, at den største tragedie skete, da Nebukadnesar rev templet ned og førte de hellige kar til Babylon.

Når templet blev styret godt, gav det nationen et levende, åndeligt liv. Det pegede folket hen til den endelige løsning på syndens problem, som blev illustreret ved, at et lam døde. Da Jesus døde på korset, blev den løsning virkeliggjort (Rom 5,5-10). Gennem den årlige fejring af den store forsoningsdag lærte folket også, at Gud har en plan, hvor synd og ondskab for altid bliver fjernet. Templet havde med andre ord til hensigt at åbenbare hele frelsesplanen for folket. De lærdomme, vi kan få ved at studere tjenesterne i helligdommen, er enorme og nødvendige for at give os et større billede af Guds karakter og en større forståelse af frelsesplanen.

Til at
tænke over

"For Kristus Jesus kom til verden for at frelse syndere, og af dem er jeg den største" (1 Tim 1,15). Hvori bestod Paulus' håb, og hvordan kan det også blive vores?

Til videre studium

· Ellen White, *Vejen til Kristus*, "Overgivelse", s. 47-53.

"Tjenesten i den jordiske helligdom bestod af to afdelinger; præsterne gjorde dagligt tjeneste i det hellige, mens ypperstepræsten én gang om året udførte en særlig forsoningstjeneste i det allerhelligste for at rense helligdommen. Dag for dag førte den angrende synder sit offer hen til tabernaklets dør, lagde sin hånd på offerdyrets hoved, bekendte sine synder og overførte dem billedligt fra sig selv til det uskyldige dyr. Derefter blev dyret slagtet. Hebræerbrevets forfatter siger: 'Der finder ingen tilgivelse sted, uden at der udgydes blod.' 'For kødets liv er i blodet' (3 Mos 17,11). Overtrædelse af Guds lov krævede synderens liv. Blodet, der repræsenterede synderens forspildte liv, blev af præsten båret ind i helligdommen og stænket foran det forhæng, bag hvilket arken, der indeholdt den lov, som synderen havde overtrådt, befandt sig. Ved denne ceremoni blev synden billedligt overført til helligdommen ved hjælp af blodet. I nogle tilfælde blev blodet ikke bragt ind i det Hellige; men kødet skulle da spises af præsten, sådan som Moses havde befalet Arons sønner, da han sagde: 'Det har han givet jer, for at I skal tage menighedens skyld bort' (3 Mos 10,17). Begge disse ceremonier symboliserede syndens overførelse fra den angrende til helligdommen" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 337).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Tænk over de løfter, du har givet, men har brudt på trods af, hvor alvorligt og oprigtigt du havde til hensigt at holde dem. Hvad har du lært af disse erfaringer, som måske kan hjælpe dig til ikke igen at gøre noget tilsvarende?**
- 2. En pagt er et retsligt oprettet forhold. Vi har brudt dette forhold til Gud, men han er altid trofast over for sin del af aftalen, også når vi ikke holder vores del af den. Hvordan kan denne forståelse af Guds godhed og trofasthed drage mennesker nærmere til Gud og hjælpe os til at leve, som vi burde?**
- 3. Tænk over, hvor mange gange du har svigtet Gud og brudt løfter, som vi har fået under "den nye pagt" (se Luk 22,20; Hebr 8,13; 9,15). Hvorfor er det så vigtigt at forstå frelsesplanen og det løfte om tilgivelse, som vi har på grund af Jesu offer og hans blod, som beseglede den nye pagt for os?**

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Find i Bibelen nogle af de løfter, som Gud har givet som en del af sin pagt med sit folk!
 - Er der forskel på, hvad Gud lovede Israel som folk i Det Gamle Testamente, og hvad han har lovet kirken?
- Hvilken garanti giver Bibelen for, at løfterne virkeliggøres?
 - Hvad skal der til for at ratificere Guds pagt?

Personligt kristenliv

- Har du givet Gud nogle løfter? Hvordan er det gået/går det med at overholde dem?

Mødet med dagligdagen

- Er der områder i livet, hvor du på en eller anden måde er kontraktmæssigt forpligtet? Er du blevet præcist informeret om dine rettigheder og dine pligter?
- Har du, uden at de er juridisk bindende, givet andre mennesker nogle løfter? Hvorfor siger vismanden, at "det er bedre, at du ikke aflægger løfte, end at du gør det og ikke indfrier det" (Præd 5,5).

Uddybende spørgsmål

- Drøft hvilke former for juridisk bindende pagter eller aftaler, der skabes i dag, politisk, socialt etc.
 - Hvori ligner de pagterne fra Bibelens tid? Hvilke forskelle ser du?
- Hvordan betragter du dine sociale forpligtelser og aftaler?
 - Gør du lige, hvad der er nødvendigt, eller sker det, at du udfører langt mere end påkrævet eller forventet?
 - Er et ægteskab eller et venskab en kontrakt? Drøft evt. ligheder og forskelle.
- Hvorfor kunne tjenesten i den himmelske helligdom først juridisk sættes i gang efter Jesu død på korset?